KÉT BOGUMIL APOKRIF *

BESZÉD A HAZUG ANTIKRISZTUSRÓL, AZ ISTENTELEN SATANAELRŐL, HOGY MIKÉNT VETETTE FOGSÁGBA MIHÁLY ARKANGYAL, AZ ANGYALOK VEZÉRE

(12–13. század)

1. Istenünk, Jézus Krisztus, aki egyetlen szóval teremtette az eget és a földet és az egész mindenséget, számos arkangyalt, angyalt és fegyvert alkotott az égi Jeruzsálemben, hogy lejussanak azokhoz, akik Isten világában lakoznak és megvédjék az emberi fajt a Ravasztól. Isten azután elhagyta a mindenség mezejét és Paradicsomot teremtett. És agyagot véve a földből, saját képére megteremtette az embert. Megparancsolta neki, hogy lépjen a Paradicsomba és uralkodjon minden élőlény fölött. Satanael meglátta az embert, földre esett, gonosz gondolat szállta meg és azt mondta magának: „Isten agyagból teremtette az embert és mindenki fölé helyezte, a mennyei Atya dicsérte és meghajolnak előtte az angyali hatalmak. Én nem bírom sem látni, se meghajolni nem tudok előtte. Összegyűjtöm azonban erőimet, a dicsőségemet és minden angyali rangot – negyvenezer számra –, s isteni szövetet öltök, a leginkább becsült isteni koszorúfonatot és az angyali rangok botját. Tényleg magamhoz veszek mindent, és alászállok az égből; trónomat a felhők fölé helyezem és hasonló leszek a Legfelsőhöz."

2. Mindezt gondolta a legravaszabb Satanael, sok angyalt elcsábított és alászállott a jól elrendezett hét égből. Amikor lement, kinyitotta a szél és az eső égi rejtekét, és vizet ontott a Földre. És eget készített, számára megfelelőt, és sötét Napot és sötét Holdat, és fény nélküli csillagokat. Az égi felhők fölé helyezte ekkor a trónját, beleült és megannyi tisztátalan szellemmel vette körül, egész serege negyvenezer volt.

3. A mennyben pedig az Atya négy arkangyalát szólította, trónja elsőrendű szolgáit: a félelmetes Mihályt, és Gabrielt, és Urielt, és Rafaelt. És ezt mondta nekik: „Látjátok, angyalaim, a legravaszabb Satanael megszökött és elcsábított sok angyalt, akiket a Szent Szellemmel én teremtettem. Égi erőim voltak, s elcsábította, örök sötétségbe vezette őket. Én azonban kiválasztok embereket, akik akaratomat teljesítik – apostolokat, prófétákat és vértanúkat. És olyanok lesznek nekem, mint az angyalok, és százszor nagyobbra növelem az angyali sereget, mint a bukott angyaloké." A fővezérek így szóltak: „Isten, meddig csábít a Ravasz és kínozza az emberi fajt?" Isten azt válaszolta: „Hetedrészét veszem a világnak, a századok hetedvilágát." Az arkangyalok nem értették és ezt mondták: „Magyarázd el nekünk, amit szóltál." Isten azt válaszolta: „Megmutatom nektek az értelmet és igazságot adó szót. Ámen. Mondom nektek, hogy amikor Satanael megszökött és elcsábított, betegséget helyezett az agyagból

* Forrás: Донка Петканова (Donka Petkanova, szerk.): *Стара Българска Литература. Апокрифи [Régi bolgár irodalom. Apokrifek]*. Szófia, 1982, Български писател (Balgarski pisatel).

készült emberbe, akit kezeimmel teremtettem; de ő is részesül majd második eljövetelemben. Akkor a halál uralkodik minden élőlény fölött a földön, emberek és állatok fölött, mert Satanael mindenki fölé kerül akkoriban bűnével, halált hozásával, a halandó sajnálkozásával és saját hatalmával a pokol örök éjszakájában. És azután teremtek egy másik világot, amely halhatatlan és végtelen lesz. Öröm és élet lesz ott. A tisztességes emberek velem lesznek a mennyei királyságban, a bűnösök pedig elbuknak." És egy hang hallatszott, mely azt mondta: „A bűnösök nem fogják meglátni Isten dicsőségét!" A fővezérek így szóltak: „Legyen, amit akarsz!"

4. És megint Isten mondta: „Gabriel fővezér, neked mondom, menj le az alárendelt kínzóhoz, és vedd el tőle isteni szövetöltözetemet és a fényes koszorút, meg az angyali rangok botját, és minden dicsőségemet, amit ellopott. Gabriel azt válaszolta: „E ravasz Satanael sok angyalodat elcsábította eszességével. Ezért félek hozzá lemenni." Az Úr szólt: „Hallgass Isten parancsára!" „Istenem – válaszolt Gabriel –, tudod, hogy a világ kezdetétől fogva egy titok helyeztetett el, s Te tartod halhatatlan kezedben ez isteni tettet, ám a tisztátalan szellem legyőzött minket eszességével, és a tisztátalan erőket gyűjtő ma lázad a lenyűgöző Isten ellen. Istenem, száz könyök a hossza, ötven a szélessége, a szája, mint egy nagy gödör, tekintete, mint a kígyóé és az áspisviperáé, s e Sátánnak három feje van. És halált terjeszt, csikorog a fogaival, így hát, Uram, megijeszt engem, nem tudok engedelmeskedni hatalmadnak, bocsáss meg szolgálódnak!" Isten azt mondta neki: „Isten jó, Gábriel."

5. Az Úr megbocsátott Gabrielnek, és újra így szólt, most Mihály arkangyalhoz: „Te voltál az első egyszülött Fiam királyságában, azt mondom hát, illő hozzád, hogy lemenj az alárendelt kínzóhoz, az Antikrisztushoz, és elvedd tőle isteni szövetöltözetemet, az isteni koszorúfonatot és az angyali rangok a botját, amiket ellopott tőlem. Vedd el tőle szépségét és dicsőségét, ahogy Istent ismerő szolgálóhoz illik." Mihály arkangyal ezt válaszolta: „Mindenható Uram, tudod, hogy a rossz elméjű Satanael meg akar majd szégyeníteni engem, de nem tudom visszautasítani parancsodat és a jóságot, elmegyek hát az alárendelt kínzóhoz. Gyorsan, Uram, tedd fejem fölé legszentebb kezedet és add áldásodat. És kérlek, Istenem, ne haragudj rám a szavak miatt, amelyeket mondok majd neki. Mivel Isten látja Satanael eszességét, minden angyal fél tőle. Az eszénél fogva fogom elcsábítani: ha nem hazudok neki, hogyan győzök ellene?" Erre Isten azt mondta: „Menj, Mihályom, az alárendelt kínzóhoz, és ha hazugságot mondasz neki, áldott lesz, amikor fogságba ejted. Napot küldök majd, ami segít neked, hétszer melegebbre készítem a Napnál, ami ragyog. Égetni fogja a hegyeket és a dombokat, és a földet nyolc könyök mélységben, és szárítani a tenger két felét. És haragomat árasztom ez undorító fiak és bűnösök felé." Az arkangyal megkérdezte: „Uram, hogyan élem túl a hőt és jóságod haragját?" „Mihály – válaszolta neki Isten –, ne félj, hideg felhőt küldök majd fejed fölé." Akkor Mihály térdre ereszkedett az Úr lábai előtt, Ő pedig legszentebb kezét nyújtotta és Mihály feje fölé helyezte, hogy lesújthasson az Antikrisztus fejére és erejére.

„Azután meglebbentette szárnyait és felemelkedett az első égbe. Ott találkozott vele az Úristen és örült neki. Azt mondta: »Örülj, Mihály, ki sajátot hozol a sajátodnak.« És az arkangyalok hangosan felkiáltottak, azt mondván: »Tiéd kerül a Tiédbe!«"

6. Miután az uralkodók királya megáldotta Mihályt, ő alászállt a második égbe, fogta halálos kardját és kiélesítette. És kiterjesztette – negy-

ven könyök hosszú – szárnyait, és megfújta trombitáját. Azután meglengette szárnyait és elindult lefelé az égből. Alászállása és szárnyainak hangja megrázta az eget és a földet, a tenger visszahúzódott, megrázkódtak a feneketlen mélységek. Az Antikrisztus, aki trónján ült, zavart lett és így szólt: „Mi volt ez, hogy megrázta a földet? Mi történt, hogy a tenger visszahúzódott? A felső Atya dühös-e ránk; Ő maga megy csatába?" És ravasz szemével az égre nézett, s látta Mihályt, aki mint tüzes villám szállt alá, és felismerte fényes arcát.

És Satanael azt mondta a szolgáinak: „Mihály alászállt az égből, de nem tudom, jó, vagy rossz miatt. Menjünk, találkozzunk vele, nézzük meg, mi dolga nálunk." És az egész sereg elindult, hogy találkozzon Mihállyal, ám amikor meglátták halálos kardját, nem mertek odamenni hozzá. Szárnyainak hangja megrázta az eget, a ravasz démonok menekültek és arccal a földre estek. Ebből a ravasz Satanael megértette, hogy rossz miatt jön hozzá. Akkor vette tüzes kardját, meg nyilait, és harcra feszítette íját Mihály ellen. Ő pedig egy kőre lépett, alászállt a földre, és azt mondta a földnek: „Így beszél Isten: »Álljunk rendesen, álljunk félelemmel!«" Akkor a föld és miden, ami rajta volt, állt. És csend következett Mihály parancsára.

7. Mihály a jeges égre és a sötét Napra nézett, és a sápadt Holdra, s azt mondta magában: „Hazudni fogok és dicsérem őt." És így szólt: „Te, Erős, láttam jó tetteidet és a művészetedet, valamint nagy hatalmadat. A te alkotásaid jobbak, mint a legfelső Istenéi. Nyilakat és íjat készítettél ellenem, és kiélezted kardodat, mintha magad harcra készülnél ellenem, ám nem illő így viselkedni. Tudom, hogy minden király örül, amikor látja, hogy harcos vagy vezér jön hozzá külföldi országból. Trónt és asztalt készít neki, s megcsókolja őt. Én elmenekültem Istentől, hogy veled legyek, te pedig nyilakat és kardot készítesz ellenem. Mert láttam jó és nagy tetteidet és a művészetedet, láttam a kezed által alapított és díszített egeket, a legfényesebb Napot és a legvilágosabb Holdat, láttam a gyönyörű csillagokat és a süvöltő szelet. Láttam erődet, s ezért hozzád jöttem. Ha akarod, mindvégig veled leszek; rövidesen mind az ezer angyali kar követni fog, és itt lesz veled." Ekkor Satanael azt mondta szolgáinak: „Örüljetek ma, szolgáim, s legyetek boldogok! Örülj és légy boldog, trónusom, örülj te is, országom, mert Mihály jött hozzánk és teljesen igazat szólt – minden más angyali kar eljő majd hozzánk." Azután Satanael azt mondta Mihálynak: „Örülj te is, gyönyörű Mihály, fényes csillag, helyettes hadvezér leszel seregemben." És megparancsolta, hogy Mihály üljön a második trónon, mellette, és kezüket emeljék üdvözlésre.

8. Isten parancsára kinyílt a Nap kapuja és felkelt a forró és égető Nap. És a dombok égni kezdtek, füst szállt a földből és az antikrisztusi egekből. És minden szolgája meggyulladt a Nap hevétől, és holtan feküdt a földön. Az Antikrisztus zavart volt, Mihály miatt azonban nem merte beismerni, hogy túl nagy a meleg. És Isten láthatatlan módon felhővel fedezte Mihályt. Ekkor az arkangyal azt mondta: „Te, Erős, mit csináljunk? A Nap túl meleg és túlságosan éget bennünket. És füst száll a földből, és a szolgáid holtan fekszenek. Mit csináljunk, hogy ne haljunk meg?" A Sátán így válaszolt: „Ne félj, Mihály, nem érted, hogy én és angyali seregem milyen ravaszsággal él, ne félj a tűztől, bízzál eszemben és erőmben." „Te erős vagy – mondta neki Mihály –, nem félsz, de én nem bírom ezt a forróságot. Nem látod, hogy azért éget a tűz, mert elhagytam az Atyát és hozzád jöttem." Satanael ezt válaszolta Mihálynak: „Ne félj semmitől, tudom, hogy hol, van egy nagy tó, menjünk oda,

fürdünk és lehűlünk, amíg a Nap le nem megy, s utána keletre megyünk és bezárjuk a kapuját, hogy ne süssön többé."

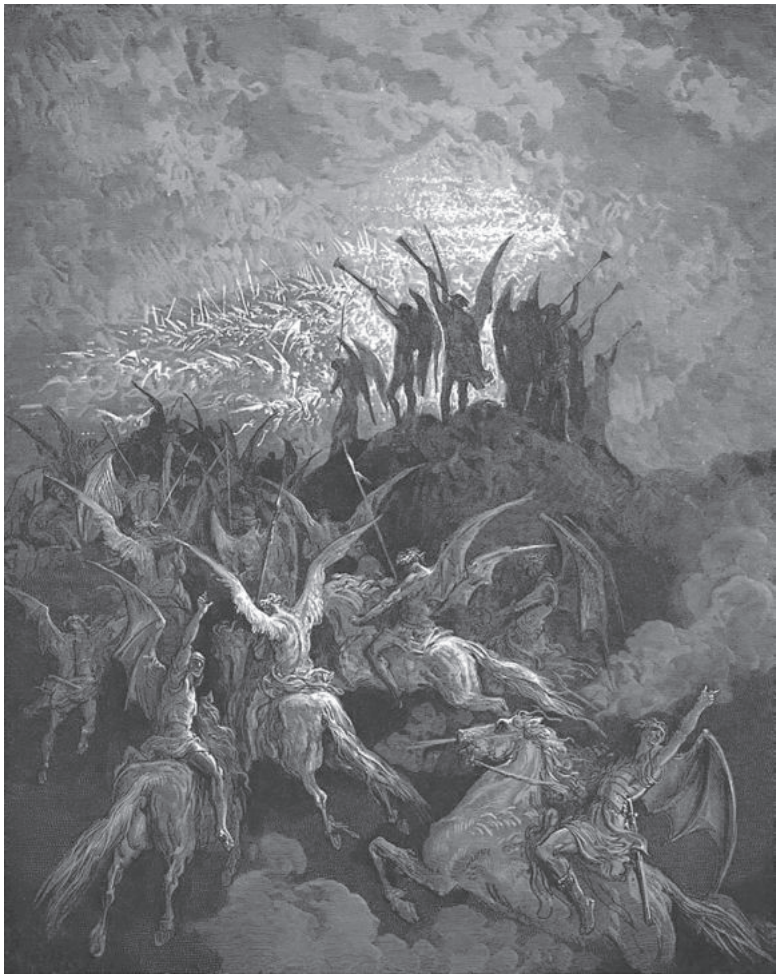
Amikor a tóról hallott, Mihály nagyon megörült, hogy ott ejti majd fogságba Satanaelt, és ezt mondta: „Te, Erős, menjünk a tóhoz!" Akkor Satanael így szólt a szolgáihoz: „Jól őrizzétek Mihályt, nehogy ravaszsággal és hazugsággal elvigye jó ajándékaimat, s visszatetszővé és dicstelenné tegyen engem, mert ha ez megtörténik, szolgáim nevetni fognak rajtam. Angyalaim azt mondják majd, hogy hercegük szegény lett és Mihály foglya. Én Isten vagyok, senki ne merjen ravaszkodni." És szolgáit vezetve elindultak a tóhoz. Útközben Istenről beszélgettek, és arról, hogyan zárják el a Nap útját. Mihály azt mondta az Antikrisztusnak: „Uram, siessünk a forróság miatt, s utána könnyen megtesszük." Amikor a tóhoz érkeztek, Satanael ezt mondta Mihálynak: „Menj bele, hűtsd le magad, én pedig kiszolgállak, mert kedves vagy nekem."

Erre Mihály azt válaszolta: „»Nem nagyobb a szolga uránál«, te voltál az első az égen, elsőnek kell lenned a mély vízben is. Én nem ismerem a tó mélységét, félek a tengeri vadaktól és sárkánytól, akiket az Atya teremtett. Te pedig erős vagy és leigázod erőddel a sárkányt. Én akkor megyek bele, mert így illik szolgálni téged."

9. Az Antikrisztus levette öltözetét, a koszorút és egész dicsőségét, melyet az isteni angyaloktól kapott, Mihály kezébe adta, és ezt mondta neki: „Nehogy elcsábítson!" Akkor Mihály így válaszolt: „Erőd nevében, nincs ravaszság bennem!" Az Antikrisztus újra így szólt szolgáihoz: „Jól őrizzétek Mihályt!" – és bement fürdeni a tóba. Majd kijött, s látta, hogy Mihály az égre néz és repülni készül. Azt mondta neki: „Mihály, ne az én erőmre esküdj, hanem a mennyei Atyáéra, úgy nyugodt leszek." Mihály látta, hogy nem tudta becsapni, és ezt mondta: „Erőd nevében, uram, és a mennyei Atya erejében, nincs ravaszság bennem!" Akkor az Antikrisztus így szólt: „Nincs ravaszság Mihályban." Félretette az aggodalmat és a félelmet, s megrebbentette tisztátalan szárnyait, és lebukott a tó aljára. Dörgés és csattanás keletkezett a vízben a Ravasz alászállása miatt, sok hal és állat kimúlt,

földi és tengeri. A sárkány hallotta a hangos csattanást, érezte Satanaelt, aki alábukott, és belégabalyodott: „Kipusztítottál minden tengeri lényt, menj a mélység aljára, ott megtaláltam, amit kerestem, akarom, hogy a szakadék aljáig menjünk."

10. Közben Mihály ezt kérte Istentől: „Mindenható és örök király, tüzes rangok teremtője és láthatatlan erők uralkodója, akit soha senki nem látott, légy a segítőm! Te, Király, aki akaratoddal vetetted a kínok okozóját a földre, Te, legbecsültebb Úr, hallgass rám ebben az órában, és tedd ezt a mélységet oly naggyá, mint az ég, hogy az Antikrisztus ne tudjon hamar kijönni belőle. És tedd fölém legtisztább jobb kezedet, Istenem, hogy e ravasz démon ne kapjon el, és arkangyalod ne legyen trófea számára." Az így imádkozó Mihály rettentő jelet tett a tó felett a mennyei Atya nevében és jégbe zárta a tavat. Azután meglebbentette szárnyait és felemelkedett az első égbe. Ott találkozott vele az Úristen és örült neki. Azt mondta: „Örülj, Mihály, ki sajátot hozol a sajátodnak." És az arkangyalok hangosan felkiáltottak, azt mondván: „Tiéd kerül a Tiédbe!" Minden égi erő megértette, hogy Mihály jött, és egyhangon kiáltotta: „Téged dicsőítünk, Téged áldunk, Uram, Téged dicsérünk, jó fény, köszönjük, mindenható Uram, és Érted imádkozunk, Istenünk!" A föld és a tenger nagy dicsérettel dicsőítette és üdvözölte Mihályt, a szakadék pedig megrázkódott.

11. Hallotta mindezt Satanael a víz mélységében, rájött, hogy fogságba vetették, és igen aggódott. Három órán át harcolt. S akkor négy mérföldre taszította magától a sárkányt, felemelkedett a tófelszínre, és égi jelet találhatott. Erős hangon kiáltott: „Hol vagytok, angyalaim?" De nem hallotta hangjukat, Mihály megölte őket. A ravasz Sátán megértette, isteni ómen akadályozza, hogy kimeneküljön, így hát nagy követ vett a tóból – kétszáz könyök hosszút és száz könyök széleset –, törvénytelen fővel ütötte a földet a kővel, és öt hossz távolságra hajította a

tóból. E tónál keletkezett egy hegy, s Tadernek nevezték el és úgy áll a mai napig.

A ravasz Satanael kimenekült, és megölve találta seregét, mindenki holtan feküdt. Azt kiabálta: „Jaj! Minden erőmet és reményt elveszítettem!" És fogait csikorgatta, szárnyait rebbentette, elérte a harmadik eget, és jobb kezével megragadta Mihály lábát és a jobb kezét. És a Ravasz szorította Mihály lábát, megragadta az isteni szövetöltözéket is. Akkor Mihály erős hangon kiáltott: „Nézz rám, Uram, szolgálódra, és védd meg hírvivődet; tedd rám kezedet, mert a Ravasz szorít engem; megragadta bal lábamat és az isteni öltözetet. Szállj alá, Uram, megragadott engem a Ravasz, ne hagyd el szolgádat, meg fogok halni!" Az ég uralkodója azt mondotta a nagy angyalnak: „Mihály, ne félj, emeld kardodat és vágd a szemeit." Akkor Mihály így szólt: „Istenem, adj nekem hatalmat, hogy teljesen véget vessek neki, hogy soha ne merjen ellenünk állni!" Ám Isten azt mondta neki: „Nem, ne tedd, Mihály, csináld, ahogy mondtam. Tizenkét hatalmat adtam neki, előbb végy el öt hatalmat, hagyj neki hetet." Akkor az arkangyal fogta halálos kardját és lesújtott Satanael fejére. És a Szemérmetlen elgyengült, és megszégyenülve visszament a szakadékba, meztelenül és kirabolva, ahogy illik hozzá. Mihály Isten kezébe adta az isteni szövetöltözetet, a hervadhatatlan koszorút és az angyali rangok botját.

Így tett Mihály, mert Isten nem engedte teljesen elpusztítani Satanaelt. És Mihály fővezér elé a legbecsültebb első uradalmak és isteni trónusok, kerubok és számos szeráf és különféle angyali légiók járultak, az egész mennyei hadsereg a mennyei Jeruzsálemben. Jöttek, hogy lássák Mihályt, hogy találkozzanak a harcossal, és nagyon örvendeztek. Amint megérkeztek, meglátták hőségtől megsötétült arcát. És dicsőítették nagy dicsérettel és nagy örömmel. Dicsőség Istenünknek mindörökké!

A BOGUMILOK TITKOS KÖNYVE

(11–12. század)

1. Én, János, a testvéretek, aki részt vettem a bánatban, hogy részesülhessek a mennyei királyságban is, amikor az Utolsó vacsorán Istenünk, Jézus Krisztus mellkasához hajoltam, így szóltam: „Istenem, ki lesz az, ki elárul téged?" Ő válaszolt, azt mondva: „Az, aki a kenyeret az edénybe velem együtt meríti. Akkor belé lép a Sátán, és el akar majd árulni."

2. Azután megkérdeztem: „Istenem, a bukás előtt milyen hírben állt a Sátán az Atya előtt?" Ő azt válaszolta: „A mennyei hatóerők parancsolója hírében. Én pedig az Atyámmal ültem. A Sátán minden dolog építője volt és az Atya utánzója. Alászállt a mennyből a pokolba és a pokolból felment a láthatatlan Atya trónjához. És amikor látta a dicsőségét annak, aki mozog az égen, úgy döntött, hogy a felhők fölé helyezi trónszékét és egyenlővé akart lenni az Istennel. Alászállt a levegőbe és azt mondta az angyalnak, aki a levegőt uralta: »Nyisd meg nekem a levegő kapuit!« És ő kinyitotta neki a levegő kapuit. Azután, alább szállva, találkozott az angyallal, aki a vizet uralta és azt mondta neki: »Nyisd meg nekem a víz kapuit!« És ő kinyitotta neki a víz kapuit. Alább szállva a föld színére jött, amit mindenütt víz borított, és amikor a föld alá ment, talált két halat, amelyek vízben hevertek, összekötve, mint ökrök a szántásra, a láthatatlan Atya parancsa szerint ők támasztották az egész földet, nyugattól keletig. És amikor még alább szállt, lelógó felhőket talált, amelyek a tengert tartották, lejjebb pedig a poklot, vagyis az égő gyehennát. Azután nem tudott tovább alászállni, a forró tűz lángja miatt. Akkor a Sátán gyűlölettel telve jött vissza, és a levegő angyalához és a víz angyalához ment, s azt mondta nekik: »Mindez az enyém. Ha hallgattok rám és

engeditek, hogy a felhők fölé helyezzem trónszékemet, egyenlő leszek az Istennel. Néhány vizet e szintre emelek, más vizeket pedig hatalmas tengerekben gyűjtök össze, akkor már nem lesz többé víz az egész föld felszínén, és veletek együtt mindörökké uralkodok.« Így szólt és felment a többi angyalhoz, az ötödik égbe is, s mindenkinek ezt mondta: »Mennyivel tartozol uradnak (Istennek)?« Az első így válaszolt: »Száz teher búzával.« És a Sátán azt mondta neki: »Végy tintát és tollat, és írd: hatvan.« A másodiknak is ezt mondta: »Te mennyivel tartozol uradnak?« Ő így válaszolt: »Száz fazék olajjal.« Azt mondta neki »Ülj le és írd: ötven.« Így ment fel minden égbe, így beszélt az ötödik égig, és elcsábította a láthatatlan Atya angyalait.

Az Atya trónja felől egy hang jött, azt mondva: »Mit teszel, te, Atyát megtagadó, angyalok csábítója? A bűn teremtője vagy, gyorsan tedd, amit elterveztél!« Ekkor az Atyaisten megparancsolta angyalainak: »Vegyétek el öltözéküket!« És elvették minden angyaltól, aki hallgatott a Sátánra, ruháikat, trónjaikat és koszorúikat."

„Azután megkérdeztem Istent: »Mit jelent az, a testemet eszi és a véremet issza?« Erre azt válaszolta nekem: »Mielőtt az ördög és egész serege lebukott az Atya dicsőségéből, így dicsőítették Őt és imádkoztak Hozzá: 'Miatyánk, aki a mennyekben vagy…'. És így minden dicsőítő énekük elérte az Atya trónját; s amikor lebuktak, nem tudták többé dicsérni Istent ezzel az imával.«"

3. És én, János, újra megkérdeztem Istent: „Amikor a Sátán elbukott, hol élt?" Ő ezt válaszolta: „Atyám átváltoztatta őt gőgje miatt: elvette fényét, arca pedig izzó vas színű lett és emberi archoz teljesen hasonló. A farkával vonta az angyalok egyharmadát. Akkor kivetették Isten tanácsából és megfosztatott a mennyei uralkodástól. Ám amikor a Sátán lejött ide a földre és nem tudott békét találni, sem ő, sem akik vele voltak, imádkozott Istenhez: »Légy türelmes velem, mindent visszaadok majd neked.« Akkor az Atyaisten kegyelmet és békét adott neki, és azoknak, akik vele voltak, megtehetett mindent, amit akar, hét napig. És így a Sátán a földön trónolt és parancsolt a levegő angyalának és a vizek alatti angyalnak, s ők felemelték a földet, amely vízben volt, és száraz lett. Azután elvette a vizek alatti angyal koszorúját. Egyik feléből készítette a Hold fényét, másik feléből a csillagokét, a koszorú ékköveiből pedig minden égi sereget és csillagot. És azután szolgáiból angyalokat csinált, Isten által alkotott rend szerint, és megteremtette a mennydörgést, az esőt, a jégesőt és a havat, és alájuk küldte szolgálni az angyalokat. Megparancsolta a földnek, hogy teremjen mindenféle madarakat és hüllőket, fákat és füveket, a tengernek pedig, hogy teremjen halakat és égi madarakat. Azután elhatározta, hogy embert teremt, hogy hozzá hasonló legyen és neki szolgáljon. E célból megparancsolta a harmadik ég angyalának, hogy menjen egy agyagtestbe, azután fogta e test egy részét és egy másik testet készített nő formájában, s megparancsolta a második ég angyalának, hogy menjen a női testbe. Amikor az angyalok látták, hogy halandó formába öltöztek, sokat sírtak. Azután a Sátán megparancsolta nekik (az angyaloknak), hogy párosodjanak az agyagtestekkel, nem értették, hogy ezzel bűnt követnek el. Azután a gonosz teremtő fejben elhatározta, hogy Paradicsomot teremt és oda helyezi az embereket. Azután az ördög nádat ültetett a Paradicsom közepén és a nyálából kígyót csinált, akinek megparancsolta, hogy menjen a nád közé. Így az ördög elrejtette (a kígyó) szándékát az emberek elől, hogy ne értsék csalárdságát. Azután közéjük ment és azt mondta nekik: »Ehettek minden gyümölcsből, ami a Paradicsomban van, csak a jó

és a rossz tudás fájának gyümölcsét ne egyétek.« Eközben (a Sátán) bement a kígyóba és elcsábította az angyalt, akinek nő formája volt, hogy bűnös vágyát töltse testvérével, s nemi vággyal töltötte be Évát a kígyó sziszegése. Ezért az ördög utódainak és a kígyó utódainak hívták őket, akik apjuk, az ördög vágyát követik a világ végéig. És az ördög újra mérgét és vágyát töltötte az angyalba, aki Ádámban lakozott, ami az ördög utódjait és a kígyó utódait nemzi a világ végéig."

4. Azután én, János, megkérdeztem Istent: „Ha így van, akkor miért mondják az emberek, hogy Isten teremtette Ádámot és Évát, és Ő helyezte őket a Paradicsomba, hogy hallgassanak az Atya parancsolataitra, és hogy amikor nem engedelmeskedtek, halálra ítélte őket?" Isten azt válaszolta nekem: „Figyelj, János, Atyámnak kedves. A tudatlan emberek azzal is viszszaélnek, hogy azt mondják, Atyám agyagból készített testeket; Ő tulajdonképpen Szent Szellemmel készített minden mennyei értéket, de álnokságuk miatt halandó testeket kaptak és halálra ítéltettek." És én, János, megint megkérdeztem Istent: „Hogyan lehetséges, hogy egy szellemtől származó ember halandó testben legyen?" Erre Isten azt mondta: „Bukott angyalok lépnek a női testekbe és testi kéjelgésből megkapják a testeket, és a szellemből szellem születik, a testből pedig test születik; így ér véget a Sátán királysága e világban minden nép körében."

5. És megkérdeztem Istent: „Meddig uralja a Sátán az emberi fajt ebben a világban?" Ő azt válaszolta nekem: „Atyám hét napig engedte uralkodni, ami hét évszázad." És én újra megkérdeztem Istent: „Milyen idő lesz ez?" És Ő válaszolt nekem: „Az ördög, miután lebukott Isten dicsőségéből és saját dicsőségét akarta felemelni, a felhőkön trónolt és tüzes angyalokat, szolgáit küldte az emberekhez, Ádámtól Énokig. A föld fölé emelte Énokot, megmutatta neki az istenségét és megparancsolta, hogy tintát és tollat adjanak neki. Énok ült és hatvanhét könyvet írt. Azután az ördög megparancsolta, hogy hozza el azokat a földre és adja át a fiainak. Énok a földre hozta a könyveket, átadta fiainak és áldozatokra s jogtalan dolgok végzésére kezdte tanítani őket,

Gustave Doré illusztrációi

és így elrejtette a Menny Királyságát az emberek elől. Az ördög azt mondta nekik: »Tudjátok, hogy én vagyok a ti Istenetek és nincs más Isten rajtam kívül.« Az Atyám – mondta tovább Jézus – elküldött engem erre a világra, hogy felfedjem az embereknek az ördög rossz szándékait. És amikor a Sátán megtudta, hogy lejöttem az égből a földre, küldött egy angyalt, aki fogott három fát és átadta Mózesnek, hogy feszíttessenek rájuk; ezek a fák ma is léteznek. Mózes az ördög istenségét prédikálta az emberek előtt, és az ördög parancsolta neki, hogy törvényt adjon Izrael fiainak és szárazföldön vezesse őket a tengeren keresztül. Amikor Atyám úgy döntött, hogy elküld engem erre a világra, előttem elküldte angyalát, akinek neve Mária, ki elfogad engem. Amikor leértem, bementem Mária egyik fülébe és kimentem a másikon. Amikor a Sátán, evilág ura, megtudta, hogy embereket keresni és menteni jöttem, akik holtak, elküldte angyali prófétáját, Illést, aki vízzel keresztelt és akit Keresztelő Jánosnak hívtak. Illés megkérdezte evilág urát: »Hogyan ismerhetem fel Jézus Krisztust?« Erre az úr (a Sátán) azt válaszolta: »Akinél látod, hogy a szellem galamb formájában száll fölé és marad felette, ő az, ki Szent Szellemmel keresztel a bűnök bocsánatára, ő, ki pusztítani és megváltani tud.«"

6. És én, János, újra megkérdeztem Istent: „Meg lehet-e váltani egy embert csak János keresztségével, a Te keresztséged nélkül?" Isten ezt válaszolta: „Ha nem én keresztelek meg valakit a bűnök bocsánatára, senki nem látja meg a mennyei királyságot vizes keresztség révén, mert én vagyok az élet kenyere, a hetedik mennyországból alászálló, és azokat hívják Isten fiainak, akik az én testemet eszik és az én véremet isszák." Azután megkérdeztem Istent: „Mit jelent az, a testemet eszi és a véremet issza?" Erre azt válaszolta nekem: „Mielőtt az ördög és egész serege lebukott az Atya dicsőségéből, így dicsőítették Őt és imádkoztak Hozzá: »Miatyánk, aki a mennyekben vagy…«. És így minden dicsőítő énekük elérte az Atya trónját; s amikor lebuktak, nem tudták többé dicsérni Istent ezzel az imával."

7. És megkérdeztem Istent: „Miért van az, hogy mindenki elfogadja János keresztségét, és nem mindenki fogadja el Tiédet?" Erre ő azt válaszolta nekem: „Mert tetteik rosszak és nem jönnek a fényre. Keresztelő János tanítványai összeházasodnak és esküvőkön járnak; az én tanítványaim pedig nem házasodnak össze, úgy vannak ők, mint isteni angyalok az égen." Én így szóltam: „Ha tényleg bűn volt nővel lenni, akkor nem lett volna szabad házasodni?" Isten ezt válaszolta nekem: „Nem mindenki érti e szavakat, csak azok, akiknek megadatott. Léteznek eunuchok, akik úgy születtek anyjuk méhéből, és léteznek eunuchok, akiket emberek tettek azzá; és léteznek, akik magukat kasztrálják a mennyei királyság számára. Aki teheti, értse meg."

8. Azután az Ítélet napjáról kérdeztem Istent: „Milyen jel mutatja majd az eljöveteledet?" Isten ezt válaszolta nekem: „Amikor a tisztességes emberek száma ugyanakkora lesz, mint a bukott koszorúké, a Sátán kiszabadítja magát, igen dühös lesz és háborút indít a tisztességes emberek ellen, akik könyörögni fognak Istenhez. És Isten azonnal megparancsolja az arkangyalnak, hogy fújja meg a trombitát, és az arkangyal trombitáinak hangja a mennytől a pokolig hallatszik majd. Akkor elsötétül a Nap, nem világít többé a Hold, a csillagok lezuhannak, forrásaiból előjő a négy szél és megrázza a földet, a tengert, a hegyeket és a dombokat; az ég erősen megrázkódik, a Nap elsötétül és a negyedik óráig világít. Akkor megjelenik az Emberfia és minden angyalának jele, és a felhők fölé helyezi magát és nagyságának trónjára ül, dicsősége tizenkét trónszékének tizenkét apostolával együtt. A könyvek kinyílnak

és Ő megítéli egész világegyetemének hitét, amit az hirdetett. Akkor az Emberfia elküldi angyalait a mindenség négy sarkából, a legmagasabb ég végeiből, hogy egybegyűjtsék választottjait; és hozzák azokat. Akkor Isten Fia elküldi a gonosz szellemeket, hogy vigyenek hozzá minden népet, s azt mondja nekik: »Jöjjön mindenki, aki így szól: együnk és igyunk, és e világon megkapjuk a megfelelő jutalmat.« Azután minden népet elhoznak, s azok remegnek az ítélet trónja előtt. És amint az élet könyvei nyitva lesznek, minden nép kegyetlensége kiderül, a tisztességes emberek dicséreteket kapnak a türelmükért, tetteikért, becsületességükért, tisztaságukért és engedelmességükért az angyali parancsok iránt; a bűnösökre pedig Isten haragja zúdul, bánatba és zűrzavarba kerülnek. Akkor Isten Fia elvezeti választottjait a bűnösöktől, és azt mondja nekik: »Gyertek, Atyám áldottai, megöröklitek a királyságot, amely a világ teremtésétől fogva előkészíttetett számotokra!« A bűnösöknek pedig azt mondja: »Távozzatok tőlem, átkozottak, menjetek az ördögnek és angyalainak készített örök tűzbe.« És pokolba vetve elűzetnek. A hűtlen szellemek a láthatatlan Atya parancsára kiszabadulnak börtöneikből. Akkor hangom hallatszik, és egy nyáj és egy pásztor lészen. A föld legalsóbb részéből sötétség jő ki, a tüzes gyehenna sötétsége; e sötétség elsötétíti a világmindenséget, le a levegő földjének szintjéig. És Isten a mélységig hatol a földben. És ha egy harmincéves ember fogna egy követ és eldobná, a kő csak három év után érne az aljára: ilyen a tüzes tó mélysége, ahol a bűnösök lesznek majd. Akkor a Sátán fogságba esik, egész serege is, és a tüzes tóba vettetik. Isten Fia kimegy sétálni az égre választottjaival, és erős, elpusztíthatatlan láncokkal lebilincseli az ördögöt; a síró és panaszkodó bűnösök azt mondják majd: »Föld, nyelj el minket, hogy a halál bevégezzen!« Akkor a tisztességes emberek ragyognak, mint Nap a láthatatlan Atya királyságában, és azt mondják: »Itt vagyok, én és a gyerekeim, akiket Isten adott. A világ nem ismert fel Téged, de én felismertelek az igazságban, mert Te küldtél engem.« És az Atya akkor így válaszol majd a Fiúnak: »Fiam, kedvesem, ülj a jobb oldalamra, közben én lábad tapodását készítem az ellenségeiden, akik nem ismertek el engem, és azt mondták: 'Istenek vagyunk, nincs más isten rajtunk kívül' – akik megölték a prófétáidat és üldözték tisztességes embereidet, és akiket te elűztél a külső sötétségbe. Ott sírás lesz és fogak csikorgása.« Akkor Isten Fia az Atya jobbján ül majd, és az Atya parancsol az angyalainak és tisztességes embereinek, akik csatlakoznak az angyalok kórusához, s elpusztíthatatlan ruhákba öltözteti őket, fonnyadhatatlan koszorúkkal koronázza, mozdíthatatlan ülőszékeket ad nekik, és köztük lesz az Isten. És nem lesz többé sem éhség, sem szomjúság, se a Nap melege nem égeti őket vagy bármely más hőség. Isten minden könnyet felszárít a szemükben, és Isten Fia örökre uralkodik szent Atyjával."

„Akkor Isten Fia az Atya jobbján ül majd, és az Atya parancsol az angyalainak és tisztességes embereinek, akik csatlakoznak az angyalok kórusához, s elpusztíthatatlan ruhákba öltözteti őket, fonnyadhatatlan koszorúkkal koronázza, mozdíthatatlan ülőszékeket ad nekik, és köztük lesz az Isten. És nem lesz többé sem éhség, sem szomjúság, se a Nap melege nem égeti őket vagy bármely más hőség. Isten minden könnyet felszárít a szemükben, és Isten Fia örökre uralkodik szent Atyjával."

Ez a concorezzói eretnekek titkos könyve, amely furcsaságokkal teli, és amelyet Bulgáriából hozott Nasarius püspök.

Ford. Svetlana Tsonkova